

Pedagogiskt program för Uppsala universitet

Visioner för universitetets pedagogiska verksamhet och utveckling

Fastställt av rektor den 24 april 2018

Till Uppsala universitets lärare, studenter, utbildningsansvariga och medarbetare i olika stödjande funktioner

De kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som universitetets studenter förvärvar under sin utbildning vid Uppsala universitet ska lägga grunden för ett livslångt lärande. Utveckling av ett vetenskapligt förhållningssätt och vetenskapliga färdigheter leder till förmågan att självständigt inhämta, värdera och använda ny kunskap. För att kunna verka i – och påverka – ett snabbt föränderligt och globalt samhälle krävs även etisk, kommunikativ, digital och interkulturell kompetens. Öppenhet inför att korsa traditionella ämnesgränser och samverka med olika professioner är också nödvändig.

För att detta – och mer därtill – ska bli verklighet krävs ett oavbrutet arbete med att göra bra utbildning ännu bättre. Enligt Uppsala universitets mål och strategier ska utbildningen förnyas och utvecklas kontinuerligt utifrån ämneskunskaper, förändringar i kunskapsläge, studenters efterfrågan och samhällets behov. Nyckeln till god utbildning är vetenskapligt och pedagogiskt skickliga lärare och ansvarstagande och engagerade studenter, liksom god samverkan med omgivande samhälle. Men det är också viktigt med professionellt stöd från institution, fakultet, område, bibliotek och universitetsförvaltning. Stödet inbegriper ett gott pedagogiskt ledarskap av utbildningsansvariga på olika nivåer.

I detta viktiga och komplexa arbete kan vissa gemensamma referensramar underlätta. Pedagogiskt program för Uppsala universitet är en sådan referensram – ett försök att konkret beskriva vad som utgör god högre utbildning med hänsyn till den variationsrikedom som ett brett universitet rymmer.

Programmet har utvecklats under kollegiala former av en arbetsgrupp med lärare och studenter från universitetets tre vetenskapsområden. Arbetet har skett med hänsyn till aktuell universitetspedagogisk forskning och med stöd av pedagogiska utvecklare. Arbetsgruppens förslag har bearbetats i enlighet med remissvaren från områdes- och fakultetsnämnder, studentkårerna, universitetsförvaltningen och biblioteket. *Programmet är tänkt att fungera som stöd och inspirationskälla vid utbildningsförnyelse och pedagogisk utveckling, men kan också bilda utgångspunkt för utvärdering av utbildning.*

Programmets betoning på studenternas aktiva medverkan i utbildningen är central. Tillsammans skapar vi en utbildning som vilar tryggt på Uppsala universitets mångåriga utbildningserfarenhet och solida forskningsbas, samtidigt som den präglas av framåtblick och förnyelse till innehåll och form. I det arbetet bildar pedagogiskt program för Uppsala universitet en gemensam utgångspunkt.

Eva Åkesson

Rektor

Inledning

Pedagogiska programmet för Uppsala universitet rymmer **visioner för universitetets pedagogiska verksamhet och utveckling**. Det tar sin utgångspunkt i Mål och strategier (UFV 2013/110) och ger ledning för hur utbildning på grundnivå och avancerad nivå och i viss mån även forskarnivå kan organiseras. Programmet omfattar fyra övergripande mål för det pedagogiska arbetet, vilka tillsammans ger innehållsliga och strukturella förutsättningar för ett bestående kvalitetsarbete. Dessa mål formulerades i det pedagogiska programmet från 2008 och är förankrade i högskolepedagogisk forskning samt i praktisk-pedagogisk erfarenhet. Programmet visar hur universitetet, dess lärare och andra medarbetare skapar förutsättningar för god utbildning och studenters lärande, hur studenter medverkar till och tar vara på dessa möjligheter samt hur lärarnas kompetens utvecklas och premieras.

Dessa övergripande mål för universitetets pedagogiska verksamhet utgår från den grundläggande uppgiften att skapa goda **Förutsättningar för studentens lärande. Utveckling av utbildningen** ska ske kontinuerligt och systematiskt, något som i sin tur kräver att undervisande personal vid Uppsala universitet bereds möjlighet till **Högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling**. Vidare ska **Undervisningsuppgiftens meritvärde** erkännas och stärkas så att det blir attraktivt för lärare att kombinera högkvalitativ undervisning med högkvalitativ forskning.

Pedagogiska programmet kan med fördel användas som ledning och inspiration för olika verksamheter. Exempelvis kan det användas som utgångspunkt för utformning av ny utbildning, uppföljning av befintlig utbildning och utbildningsförnyelse. Det kan utgöra grund för formulering av frågor och kriterier för att främja den pedagogiska utvecklingen och utbildningarnas kvalitet i samband med utbildningsutvärderingar. För att förverkliga programmets visioner kommer det att erbjudas **stöd som riktas till de olika användarrollerna** inom universitetet; lärare, kurs- eller programansvariga, prefekter, studierektorer/pedagogiska ledare, samt studentrepresentanter och studenter. Användarförslag, med utgångspunkt i olika exempel, kommer att illustrera hur programinnehållet kan användas som stöd och inspiration för fortsatt utveckling.

Programmet bör revideras senast sex år efter att det börjar gälla.

Programmets uppläggning

De olika målen presenteras i varsin del av programmet med en inledande text. Därefter beskrivs de mer detaljerat i ett antal punkter som presenteras i två kolumner. I **del 1 och del 2** av programmet anges i den vänstra kolumnen det ansvar universitetet (fakultetsnämnder, prefekter, pedagogiska ledare, lärare, administratörer samt bibliotek och universitetsförvaltning) har för att främja studenternas lärande och kontinuerligt utveckla utbildningen. Kolumnen till höger anger hur studenterna aktivt kan medverka och tillvarata de möjligheter som erbjuds, bidra till att vidareutveckla undervisningen och främja det egna och medstudenternas lärande. I **del 3 och del 4** anges i den vänstra kolumnen det ansvar universitetet, med dess vetenskapsområden, fakulteter och universitetsförvaltning, har för att stödja och uppmuntra lärarnas kompetensutveckling. Den högra kolumnen beskriver hur lärarna aktivt kan medverka till utveckling av egna pedagogiska och didaktiska kompetenser.

Under varje delmål anges **ansvarig för genomförandet**. I tillämpliga fall anges även **ansvar för att skapa förutsättningar** för genomförandet. För universitetets del förväntas en mer precis ansvarsfördelning utformas på fakultets-/områdesnivå. För studenternas del synliggörs i del 1 och 2 ett generellt ansvar för det egna lärandet, men också deras medverkan i utbildningen samt till utveckling och förnyelse av densamma. För lärarna anges i del 3 och 4 universitetets ansvar för att skapa förutsättningar

för god lärarkompetens, men även lärarnas ansvar att medverka till och ta vara på den kompetensutveckling som erbjuds samt att medverka till att undervisningens meritvärde värderas.

*Uppläggnings- och fördelningen av ansvar reflekterar **den värdegrund som Uppsala universitets verksamhet vilar på**. Utgångspunkten är Högskolelagens skrivningar om **lärares och studenters gemensamma ansvar** för kvalitetsarbetet, studenternas rätt till inflytande över utbildningen och aktiva medverkan i arbetet med vidareutveckling av utbildningen (HL § 4). Vidare om främjandet av hållbar utveckling, jämställdhet mellan kvinnor och män samt förståelsen för andra länder och internationella förhållanden (HL § 5). Universitetets gemensamma värderingar uttrycks även i *Mål och strategier (UFV 2013/110)*, som bl a förordar samverkan mellan lärare och studenter, ett medarbetarskap som präglas av öppenhet, ansvar och förtroende och som ger alla medarbetare och studenter möjligheter att påverka verksamheten samt ett ledarskap som grundas på **kollegialitet och studentinflytande**.*

I programmet omfattar begreppet *lärare* all undervisande personal, d v s alla anställda vid Uppsala universitet som på något sätt deltar i att anordna och genomföra läraktiviteter för att främja studenternas lärande. På motsvarande sätt används begreppet *studentrepresentant* för de studenter (studiebevakare, studieråd m fl) som innehar förtroendeuppdrag för studenternas räkning. Vidare används begreppet *förväntade studieresultat* för de lärandemål som är fastställda i examensbeskrivningar, utbildningsplaner och kursplaner.

Uppföljning och återrapportering

Utvärdering, uppföljning och återrapportering av universitetets pedagogiska verksamhet och utveckling avseende utbildningar och undervisning görs inom ramen för Uppsala universitets modell för utbildningsutvärderingar.

Vetenskapsområdena ska därutöver i sina verksamhetsplaner och uppföljningar beskriva planerade och genomförda åtgärder kopplade till programmet.

Programmets visioner och övergripande mål ska följas upp vartannat år för avrapportering till rektor, samt i anslutning till att det revideras. Ansvaret för detta åligger avdelningen för kvalitetsutveckling i samråd med Kvalitetsrådet. Vetenskapsområdena kan i samband med detta uppmanas i ett särskilt rektorsbeslut att kommentera arbetet med, och uppfyllelsen av, målen i programmet.

1. Förutsättningar för studentens lärande

All undervisning vid Uppsala universitet ska vila på **vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och välgrundade pedagogiska ställningstaganden**. Genom utbildningen ska studenten utveckla kunskaper, färdigheter och förhållningssätt, inbegripet ett vetenskapligt och kritiskt förhållningssätt till sin utbildning och framtida yrkesutövning. Studenterna ska under sin utbildning tillägna sig goda ämneskunskaper, men även uppmuntras att tillvarata universitetets bredd ur ett bildningsperspektiv och ges möjlighet till personlig utveckling.

All kursplanering och undervisning ska utformas med målet att underlätta studentens självständiga, aktiva lärande och ansvarstagande. Innehållet i ämnet, såväl som den pedagogik som undervisningen i ämnet baseras på, ska vila på vetenskaplig grund. Att lärare och studenter samarbetar och tar ett **gemensamt ansvar** för utbildningens innehåll och kvalitet är avgörande för en god utbildning. Undervisningsklimatet ska präglas av **ömsesidig respekt**. Universitetets personal, lärare jämte andra, ska se till att information om undervisningens uppläggning och mål är tillgängliga och begripliga för studenter samtidigt som studenter ska se till att ta vara på informationen, reflektera över den i relation till det egna lärandet och utnyttja möjligheterna att återkoppla till lärarna.

1.1 Vetenskapligt förhållningssätt och färdigheter

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>1.1.1 Undervisningen vilar på vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och pedagogiska ställningstaganden. Detta innebär ett ansvar för lärarna att följa med i forskningsutvecklingen och kontinuerligt uppdatera sina ämneskunskaper och pedagogiska kunskaper. I den vetenskapliga grunden ingår diskussionen med kollegor och studenter om synen på ämnet och hur denna förändras, liksom om hur kunskap inom ämnet utvecklas, exemplifierad bl. a. av institutionens forskning.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Det är studentens ansvar att läsa och reflektera över kurslitteraturen och annat kursmaterial samt kritiskt granska källor och referenser.</p> <p>Studenten ska vara öppen för nya perspektiv på ämnet.</p> <p>Delta i de diskussionsmoment som anordnas, ta initiativ till diskussioner med lärare och mellan studenter för att reflektera över kunskapssyn och vetenskaplig grund.</p> <p>Reflektera över hur forskningsanknytningen i undervisningen uttrycks och bidrar till lärandet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>1.1.2. Undervisningen ska ge förutsättningar för studenterna att, på basis av goda ämneskunskaper, utveckla ett vetenskapligt förhållnings- och arbets-sätt som gör det möjligt för dem att urskilja, formulera och lösa problem. I detta ingår förmåga till kritiskt tänkande, dvs. att självständigt kunna analysera, reflektera, dra slutsatser, värdera, ifrågasätta och vara kreativ på vetenskaplig grund.</p> <p>Lärare ska skapa förutsättningar för diskussioner som inkluderar olika perspektiv på ämnet, som exempelvis olika forskningstraditioner, hållbar utveckling, etiska perspektiv, genusperspektiv, interkulturell kompetens och internationella aspekter.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Studenten förväntas, på basis av goda ämneskunskaper, tillvarata de möjligheter till problemlösning och kritiskt tänkande som ges i undervisningen och bidra till att skapa sådana möjligheter.</p> <p>Reflektera över påståenden och resonemang för att ifrågasätta, klargöra och förstå.</p> <p>Reflektera över hur undervisningen stimulerar till kritiskt tänkande och kreativitet samt hur olika perspektiv på ämnet diskuteras och behandlas.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentrepresentanter</p>
<p>1.1.3 Undervisningen ska, på ett integrerat sätt, ge studenter förutsättningar att utveckla färdighet i att söka, välja och kritiskt granska information.</p>	<p>Studenten ska tillvarata möjligheterna att träna informationssökning, att medvetet välja och kritiskt granska litteratur samt i övrigt utnyttja den service som erbjuds av universitetsbiblioteket.</p>

<p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, överbibliotekarien</p>	<p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
---	--

1.2 En god lärmiljö

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>1.2.1. Universitetet ska tillhandahålla infrastruktur i form av bibliotek och tillgängliga, ändamålsenliga och flexibla lärmiljöer, såväl fysiska som digitala.</p> <p>Lärare ska förmedla information om schemaläggning, undervisningsformer samt tillgängliga utbildningsresurser som underlättar undervisning och lärande.</p> <p>I sin planering och undervisning sträva efter att nyttja universitetets infrastruktur, utbildningsresurser och kulturarv på ett sätt som gynnar studenternas lärande.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, prefekt respektive lärare och kursadministratörer</p> <p><i>Ansvariga för att skapa förutsättningar:</i> Universitetsdirektören, överbibliotekarien</p>	<p>Studenten ska ta vara på den information som erhålls om mål och syfte med de undervisningsformer som anordnas, samt utnyttja resurser som gynnar lärandet, t ex. olika lärmiljöer, bibliotek, kulturarv och e-läranderesurser.</p> <p>Reflektera över den egna rollen i olika undervisningsformer och bidra konstruktivt efter bästa förmåga.</p> <p>Diskutera sina intryck och erfarenheter av undervisningen med lärare och medstudenter.</p> <p>Delta i diskussioner med lärare och medstudenter om undervisningsformens utvecklingsmöjligheter med hänsyn till undervisningsmoments syfte och mål.</p> <p>Vid behov söka upp och utnyttja befintliga stödresurser som t.ex. kurser i studieteknik, informationssökning och studievägledning.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>1.2.2 Universitetets digitala miljöer ska kontinuerligt utvecklas i dialog mellan lärare och studenter för att utveckla administration, tillgänglighet och undervisning. Lärare förväntas vara öppna för att använda digitalt stöd i undervisningen, för både campus- och distansundervisning. Lärare ska erhålla stöd och utbildning för att införa och utveckla e-lärande i relation till det egna ämnet och undervisningen.</p> <p>Universitetet ska tillhandahålla en enhetlig, funktionell och flexibel lärplattform för lärare och studenter. Lärare ska få stöd och utbildning för att använda plattformen på bästa möjliga sätt.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Chefen för IT-avdelningen, lärare, studierektor/pedagogisk ledare respektive chefen för avdelningen för kvalitetsutveckling</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, universitetsdirektören</p>	<p>Studenten förväntas tillägna sig och använda det digitala stöd som används i undervisningen och vid kommunikation med lärare och medstudenter.</p> <p>Reflektera över hur det digitala stödet kan användas och utvecklas för att berika lärmiljön ytterligare och diskutera detta med läraren.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>1.2.3 Universitetet ska sörja för att de lärmiljöer och utbildningsresurser som erbjuds är tillgängliga för alla studenter oavsett funktionsvariationer.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, universitetsdirektören, överbibliotekarien</p>	<p>Studenten förväntas i god tid informera lärare eller studievägledare om specifika behov eller funktionsvariationer som kan påverka enskilda kursmoment och vara beredda att diskutera och föreslå åtgärder och anpassningar med lärare.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>

1.3 Samarbete mellan lärare och studenter

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>1.3.1. Nya studenter ska tidigt få en introduktion till universitetsstudiernas uppläggning och krav för att de ska ha förutsättningar att utveckla goda studievänor samt förmåga att självständigt söka och värdera information.</p> <p>Denna introduktion ska även tydliggöra studenternas roll i samspelet mellan lärare och studenter samt underlätta studenternas ansvarstagande för sina studier.</p> <p>Värden och normer ska göras synliga och diskuteras, så att de blir tillgängliga för alla studenter. Studenter ska även informeras om tillämpliga delar av det pedagogiska programmet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, studievägledare, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd samt chefen för Studentavdelningen</p>	<p>En ny student förväntas sätta sig in i vad universitetsstudier innebär genom att ta del av det pedagogiska programmet och den information som ges vid formella introduktionsmoment, i webbaserade forum samt via andra tillgängliga kanaler.</p> <p>Erfarna studenter har ett ansvar för att medverka i mottagningen av nya studenter. Erfarna studenter ska sträva efter att agera som mentorer och erbjuda stöd till mindre erfarna medstudenter.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten, erfarna studenter</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentkårerna</p>
<p>1.3.2. Läraren ska under kursens gång diskutera och samarbeta med studenterna på ett strukturerat sätt för att utveckla undervisningen och förnya utbildningen.</p> <p>Skapa förutsättningar och lärmiljöer där studenter har möjligheter att uttrycka sina åsikter om kursens uppläggning, aktiviteter och examination samt om annat som är relevant för undervisningen.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Kurs- och/eller programansvarig</p>	<p>Studenten ska utnyttja möjligheter att ge återkoppling på lärande och lärmiljöer och samarbeta med lärarna genom att ge konstruktiva förslag på hur undervisningen kan utvecklas och utbildningen förnyas.</p> <p>Vända sig till kursansvarig, studierektor eller motsvarande, studievägledare, eller ytterst prefekten, i de fall där negativa synpunkter kan vara svåra att framföra direkt till läraren. Studenten kan även vända sig till studentrepresentant eller studentkår.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentkårerna</p>
<p>1.3.3. Vid introduktionen av en kurs eller ett moment ska läraren underlätta för studenterna att överblicka helheten och förstå kursinnehållet genom att informera dem om, och diskutera, kursens eller momentets förväntade studieresultat, pedagogiska uppläggning och samband med övriga relevanta kurser eller moment.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Kurs- och/eller programansvarig</p>	<p>Studenten ska söka information, närvara vid introduktionsmoment, läsa kursplanen och annan information och fråga lärare eller kurs-/programansvarig om något är oklart.</p> <p>Reflektera över kursinnehållet i relation till det egna lärandet, studieteknik och utbildningens progression.</p> <p>Planera det egna lärandet utifrån tillgänglig information.</p> <p>Diskutera med lärare hur kursinnehållet är relaterat till utbildningens progression, om detta inte klart framgår.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>1.3.4. Läraren ska visa respekt för studenterna, ta vara på deras varierande bakgrunder och ta hänsyn till skilda förutsättningar för lärande samt till funktionsvariationer. Läraren ska sträva efter att alla bereds möjlighet att lära på sina villkor för att uppnå förväntade studieresultat inom ramen för tillgängliga resurser, samt utnyttja variationen för att berika läraaktiviteter och stärka lärandet hos samtliga studenter.</p> <p>I introduktionen till nya studenter ska information ges om befintliga stödresurser gällande studieteknik,</p>	<p>Studenten ska samarbeta med och visa respekt för alla medstudenter och lärare.</p> <p>Utnyttja de allmänna resurser, som finns tillgängliga för samtliga studenter vid universitet: kurser i informationssökning, studieteknik, studievägledning, språkverkstaden, lässtudion m.m., samt de särskilda stöd som ges efter prövning, t.ex. anteckningshjälp.</p> <p>I god tid diskutera behov av anpassning av studier med ansvarig institution i de fall funktionsvariationer föreligger.</p>

<p>stresshantering och psykisk ohälsa.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig, studievägledare</p>	<p>Samtala med läraren och bidra till att utveckla undervisningen så att studenternas varierande bakgrund och skilda förutsättningar kan berika och stödja allas lärande.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
--	--

1.4 Aktiverande undervisningsformer

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>1.4.1. Läraren ska välja undervisningsformer som stimulerar studentaktivitet, främjar djupinriktning i lärandet samt uppmuntrar till samarbete. Undervisningsformer och läraktiviteter ska varieras, så att inte vissa studenter konsekvent gynnas eller missgynnas.</p> <p>Utbildningen ska ge studenterna utrymme både för egen reflektion, bearbetning av litteratur, kritiskt tänkande och för diskussioner med lärare och medstudenter i syfte att inhämta, utvidga och fördjupa kunskap.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, lärarkollegium samt kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Studenten ska ta ansvar för det egna lärandet och bidra till sina medstudenters lärande.</p> <p>Delta i, och bidra till, diskussioner och grupparbeten.</p> <p>Systematiskt reflektera över det egna sättet att lära för att utveckla bra studievanor och studieteknik.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>1.4.2. Läraren ska tillvarata studenternas kunskaper, erfarenheter och perspektiv och ämnesinnehållet ska i möjligaste mån knytas till ett vidare sammanhang.</p> <p>Även internationella perspektiv, från utländska studenter, återkomna utbytesstudenter samt gästlärare, ska tillvaratas.</p> <p>Arbetslivsanknytning ska i möjligaste mån ske i alla utbildningar och i samspel med det omgivande samhället. I yrkesutbildningar är det även lämpligt att låta lärare undervisa som själva har utövat, eller utövar, det yrke som utbildningen syftar till.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Studenten ska reflektera över sina tidigare kunskaper, erfarenheter och perspektiv samt länka dessa till nya kunskaper.</p> <p>Tillvarata sina egna och sina medstudenters perspektiv och erfarenheter vid t.ex. grupparbeten och seminarier.</p> <p>Reflektera över kopplingen mellan teori och tillämpning, inte minst vid genomförande av tillämpade eller verksamhetsförlagda moment.</p> <p>Lyfta hur studenternas egna kunskaper, erfarenheter och perspektiv kan tillvaratas i undervisningen.</p> <p>Reflektera över hur undervisningsinnehållet inom programmet bidrar till arbetslivsanknytning.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>1.4.3. Lärare ska synliggöra vikten av konstruktiv återkoppling studenter emellan som utvecklingsverktyg samt bereda möjligheter för studenter att utveckla dessa kommunikativa färdigheter.</p> <p>Återkommande muntlig och skriftlig färdighetsträning ska ingå i utbildningen.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Studenten ska tillvarata tillfällen för muntlig och skriftlig färdighetsträning samt uppmuntra och stödja sina medstudenter inför och under dessa tillfällen.</p> <p>Skapa tillfällen, både i samarbete med lärare respektive medstudenter, där studenter ges möjlighet att öva på både muntliga och skriftliga färdigheter.</p> <p>Ge konstruktiv kamratåterkoppling på varandras prestationer när möjligheter för detta anordnas.</p> <p>Vid svårigheter med dessa moment, kontakta kursansvarig eller motsvarande och utnyttja de stödresurser som finns via t ex Studenthälsan och Språk-</p>

	verkstaden. <i>Ansvarig för genomförande: Studenten</i>
--	--

1.5 Röd tråd och progression

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>1.5.1. Program och kurser ska präglas av samband mellan förväntade studieresultat, undervisningsformer och examination. Studenterna ska återkommande informeras om dessa samband. I de fall ämnesstudierna omfattar verksamhetsförlagda moment ska kopplingen mellan utbildningens olika delar tydliggöras.</p> <p>Kommunikation mellan lärare ska koordineras för att säkerställa progression inom utbildningar, skapa förutsättningar för att ta emot återkoppling från studenter och använda den i fortsatt utveckling och förnyelse av undervisning och kurser/program.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande: Lärare, lärarkollegium, kurs- och/eller programansvarig</i></p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar: Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</i></p>	<p>Studenten ska lägga upp studierna med utgångspunkt från de förväntade studieresultaten så att dessa uppnås.</p> <p>Reflektera över sambandet mellan förväntade studieresultat, undervisningsformer och examination samt över kopplingen mellan utbildningens olika delar.</p> <p>Som erfaren student vara behjälplig för nya studenter, informera om examensmål och synliggöra utbildningens progression.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande: Studenten</i></p>
<p>1.5.2. En för studenterna tydlig progression i förväntade studieresultat vad gäller kunskaps-, färdighets- och kompetensmål ska finnas mellan grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, liksom inom respektive nivå. På program där undervisningen bedrivs integrerat över ämnes-, institutions- och nivågränser (t.ex. yrkesinriktade program och på mastersprogram) ska en progression vad gäller såväl djup som bredd erhållas på programmet som helhet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande: Lärare, lärarkollegium, kurs- och/eller programansvarig</i></p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar: Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</i></p>	<p>Studenten förväntas reflektera över hur de förväntade studieresultaten för olika moment/kurser/nivåer innebär en progression i kunskaps- och färdighetsutvecklingen.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande: Studenten</i></p>

1.6 Examination och återkoppling

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>1.6.1. Varierande examinationsformer ska, på kurs- eller programnivå, väljas med hänsyn till de kunskaper, färdigheter och kompetenser som formuleras i de förväntade studieresultaten. Målrelaterade bedömningskriterier ska föreligga för examinationen och studenterna ska vara informerade om dessa och ges möjlighet att förstå hur de tillämpas.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande: Lärare, lärarkollegium, kurs- och/eller programansvarig</i></p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar: Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</i></p>	<p>Studenten ska ta del av och reflektera över förväntade studieresultat och bedömningskriterier samt fråga om något är oklart.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande: Studenten</i></p>
<p>1.6.2. Studenterna ska få återkoppling på sina insatser direkt eller i nära anknytning till att de äger rum.</p>	<p>Studenten ska ta vara på de moment som ger möjlighet att ge och ta emot konstruktiv återkoppling.</p>

<p>Under utbildningen ska studenter även ges möjlighet att träna sin förmåga till kritisk, konstruktiv granskning av egna och medstudenters insatser. Lärare ska skapa förutsättningar för att studenter kan träna på att ge och ta emot konstruktiv återkoppling i tal och skrift.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, lärarkollegium, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Reflektera över och använd återkoppling från lärare och medstudenter som kan bidra till den egna utvecklingen och utnyttja detta i det fortsatta lärandet.</p> <p>Reflektera över hur olika återkopplingsmoment i undervisningen bidrar till lärandet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>1.6.3 Läraren ska informera om och diskutera med studenterna vad som är tillåtet vid examination och självständiga arbeten samt vad som anses vara vilseledande vid examination, exempelvis fusk och plagiat.</p> <p>Läraren ska också informera om konsekvenser av otillåtet beteende.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, lärarkollegium, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Studenten ska ta del av informationen om vad som är tillåtet/otillåtet och vad som anses vara fusk och plagiat.</p> <p>Reflektera över och, i förväg, diskutera med lärare och medstudenter vad som är vilseledande vid examination.</p> <p>Käna till och undvika alla arbetsätt som kan anses vara vilseledande vid examination, exempelvis fusk och plagiat.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>

2. Utveckling av utbildningen

Kvalitet i utbildning är ett gemensamt ansvar som löper från student till beslutande nivåer. Universitetet ska främja en **kontinuerlig diskussion om utveckling och förnyelse** av undervisnings- och examinationsformer samt stödja pedagogiska utvecklingsprojekt. Perspektiven jämställdhet och lika villkor, normkritik, interkulturell kompetens och internationalisering samt hållbar utveckling, ska prägla verksamheten. Det pedagogiska utvecklingsarbetet ska baseras på högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kunskap och ske i **dialog mellan studenter och lärare** med stöd av pedagogiska ledare och kursadministratörer. Studenterna ska involveras och aktivt medverka i detta arbete både genom studentrepresentation och genom andra samarbetsformer. Studenterna har ett ansvar att förmedla synpunkter genom representation i programråd, institutionsstyrelser eller liknande. Studenten kan med sitt aktiva deltagande ge stöd till lärare som vill samarbeta med studenter. Excellenta utbildningsmiljöer förutsätter ett välfungerande **kollegialt ledarskap**. Pedagogiska ledare har nyckelroller i det strategiska arbetet när nya utbildningar skapas, pedagogiska innovationer prövas och goda förutsättningar för både lärares och studenters lärande och engagemang utvecklas. Universitetet ska därför göra det attraktivt för lärare att åta sig rollen som pedagogisk ledare och möjliggöra utveckling i rollen.

2.1 Kontinuerlig uppföljning och återkoppling

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>2.1.1. All undervisning inom kurser och program ska regelbundet följas upp och analyseras avseende måluppfyllelse och behov av kursutveckling.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig</p>	<p>Studenten ska reflektera över det egna lärandet i relation till de förväntade studieresultaten, ta vara på möjligheter att utveckla färdigheter att ge konstruktiv återkoppling samt vara beredd att bidra med återkoppling på undervisning till lärare eller annan ansvarig.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>
<p>2.1.2. Uppföljning ska ske med hjälp av kurs- och utbildningsvärderingar enligt universitetets riktlinjer.</p> <p>I samband med utbildningsutvärderingar kan pedagogiska programmet användas som grund för att utforma frågor och därigenom följa upp och främja den pedagogiska utvecklingen och utbildningarnas kvalitet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig, kursadministratörer, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p>	<p>Studenten förväntas bidra med sina synpunkter genom att besvara kursvärderingar och därmed bidra till utvecklingen av undervisningen.</p> <p>I sin återkoppling lyfta fram sådant som fungerar bra i undervisningen samt ge konstruktiva och konkreta utvecklingsförslag för att komma tillrätta med det som fungerar mindre bra.</p> <p>Synliggöra vikten av att besvara kursvärderingar för sina medstudenter.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentkårerna</p>
<p>2.1.3. Kursvärderingsresultaten ska sammanfattas i en kursrapport som även innehåller kursansvarigs/lärares synpunkter på kursen samt förslag till eventuella åtgärder. Rapporten ska göras tillgänglig för studenterna och presenteras i samband med nästa kursintroduktion.</p> <p>Lärare och övriga utbildningsansvariga bidra till en öppen dialog kring utveckling och förnyelse av utbildning med studenter.</p> <p>Formativa utvärderingar bör användas vid lämpliga moment som ett komplement till summativa kursvärderingar.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Lärare, kurs- och/eller programansvarig, kursadministratörer</p>	<p>Studenten förväntas tillvarata möjligheten att diskutera utfall av kursvärderingen med lärare och medstudenter samt ta del av aktuell kursrapport.</p> <p>Studentkårerna och studentrepresentanter bör uppmantra studenter att fylla i kursvärderingar och därigenom framföra konstruktiv kritik och förslag som kan förbättra utbildningen.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten, studentkårer och studentrepresentanter.</p>

<p>2.1.4. För varje utbildning ska förväntade studieresultat och innehåll systematiskt och regelbundet omprövas.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig</p>	<p>Studenten kan medverka i planering av utbildningar som representant, via studentkårerna, i arbetsgrupper, programråd/motsvarande, institutionsstyrelser eller på andra sätt och därmed påverka utbildningen.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten.</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentkårerna</p>
<p>2.1.5. Undervisnings- och examinationsformer ska kontinuerligt omprövas och utvecklas på basis av ämnesdidaktisk och högskolepedagogisk forskning och kunskap. Utveckling av undervisnings- och examinationsformer ska uppmuntras och stödjas och examinationsformer ska varieras för att undvika att vissa studenter kontinuerligt gynnas eller missgynnas.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig</p>	<p>Studenten förväntas bidra till utvecklingen av undervisningens examinationsformer genom återkoppling.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten.</p>
<p>2.1.6. Den digitala utvecklingen ska bevakas och lärare ska stödjas i att införa och anpassa ny teknik i undervisning och examination.</p> <p>Universitetet ska tillhandahålla en ändamålsenlig lärplattform som stödjer pedagogisk innovation, utveckling av undervisnings- och examinationsformer och som främjar användande av digitala lärmiljöer.</p> <p>Studenterna ska involveras i detta arbete och lärare bör ta vara på de erfarenheter som studenter har av digitala verktyg, där detta är lämpligt.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, universitetsdirektören</p>	<p>Studenten ska ta vara på de stödverktyg som finns tillgängliga, utforska och bidra till utveckling av den digitala lärmiljön samt använda verktygen för att främja det egna och medstudenters lärande.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten.</p>

2.2 Kollegialt samarbete och idéutbyte

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>2.2.1. Lärare ska uppmuntras och stödjas i att söka, samt ge, kollegialt pedagogiskt stöd och att samarbeta inom institutionen och/eller programmet. Likaså ska samarbete över institutions- och fakultetsgränserna och med biblioteket stödjas för att dra fördel av universitetets bredd.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare, kurs- och/eller programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, prefekt, överbibliotekarien</p>	<p>Studenten förväntas stödja sina medstudenter, synliggöra skyldigheter och rättigheter samt diskutera det egna lärandet i relation till förväntade studieresultat och läraktiviteter.</p> <p>Sträva efter att skapa mötesplatser för att möjliggöra informationsutbyten mellan studenter</p> <p>Vara beredd att som erfaren student ställa upp och agera som mentor eller på annat sätt stödja nya eller mindre erfarna studenter.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten, studentkårer, studentrepresentanter, studentföreningar</p>
<p>2.2.2. Pedagogiska träffar ska arrangeras regelbundet inom institution/program respektive fakultet för att ge lärarna möjlighet att diskutera undervisningens kvalitet, utveckling och förnyelse.</p> <p>Studentrepresentanter bör bjudas in för att delta i utveckling av undervisningen.</p>	<p>Studenten kan delta i existerande fora, t.ex. kurs- eller studieråd och lärardagar för att tillsammans med lärare och/eller andra studenter diskutera undervisningens kvalitet, utveckling och förnyelse.</p> <p>Förväntas anta inbjudan till samarbete och som studentrepresentant bidra till utvecklingsarbetet.</p>

<p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Prefekt, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentkårerna, studentrepresentanter</p>
<p>2.2.3. Lärare ska tillvarata de möjligheter som erbjuds för att ta vara på kollegors erfarenheter av pedagogiskt arbete, som stöd för det egna utvecklingsarbetet.</p> <p>Excellenta lärare bör uppmuntras och ges reella möjligheter att bidra till strategisk undervisnings- och utbildningsutveckling.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p>	<p>Studenten förväntas ta vara på egna positiva erfarenheter från tidigare utbildningsmoment och dela dessa med lärare och medstudenter.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p>

2.3 Pedagogiskt ledarskap

Universitetets ansvar	Studenternas aktiva medverkan
<p>2.3.1. Ett tydligt pedagogiskt ledarskap, dvs. en eller flera pedagogiskt ledningsansvariga personer, ska finnas på varje institution, liksom på varje utbildningsprogram.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt, programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Studenten förväntas ta reda på/känna till pedagogiska ledare inom det egna ämnesområdet och vara beredd att medverka i dialog om utbildningens kvalitet med återkoppling grundad i egna erfarenheter.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentkårerna, studentrepresentanter</p>
<p>2.3.2. Pedagogiskt ledningsansvariga ska utvärdera och följa upp den pedagogiska verksamheten på institutionen eller på programmet som helhet, samt initiera, stimulera och genomföra utbildningsförnyelse och pedagogiskt utvecklingsarbete.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt, programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Studenten förväntas vara beredd att representera medstudenter, förmedla information och ge återkoppling för att stödja pedagogiska ledare i att initiera, stimulera och genomföra utbildningsförnyelse och pedagogiskt utvecklingsarbete vid lämpliga tillfällen.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Studenten</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Studentkårerna, studentrepresentanter</p>
<p>2.3.3. Den som utses till pedagogiskt ledningsansvarig ska ha, eller så snart som möjligt genomgå, lämplig grundläggande högskolepedagogisk utbildning där utbildning i pedagogiskt ledarskap bör ingå.</p> <p>Pedagogiska ledare ska grunda sitt utvecklingsarbete på forskning och beprövad erfarenhet inom högskolepedagogik, kollegialt samarbete med lärare samt dialog med studenter.</p> <p>Fakultet, institutioner samt övriga relevanta ledningsrepresentanter inom universitet ska stödja pedagogiska ledare i att utveckla den egna rollen, samt i att initiera, stimulera och genomföra pedagogiskt utvecklingsarbete.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt, programansvarig</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p>	

<p>2.3.4. Pedagogiska ledare förväntas skapa förutsättningar för lärare att utveckla sina pedagogiska färdigheter samt att uppmuntra erfarna lärare att ansöka om att bli antagna som excellent lärare.</p> <p><i>Ansvar för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Prefekt</p>	
<p>2.3.5. Pedagogiska ledare ska sträva efter att ta vara på excellent lärares erfarenhet och kunskap samt skapa förutsättningar för att dessa används för att utveckla utbildningens pedagogiska och didaktiska kvalitet liksom för övriga lärares kompetensutveckling.</p> <p><i>Ansvar för genomförande:</i> Studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Prefekt</p>	

3. Högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling

Utöver goda ämneskunskaper är det viktigt att all undervisande personal **introduceras till undervisningsuppgiften** och får en grundläggande **högskolepedagogisk utbildning** som svarar mot Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) rekommendationer. Vidare ska undervisande personal kontinuerligt erbjudas högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk **kompetensutveckling** baserad på aktuell högskolepedagogisk forskning.

3.1 Introduktion av nya lärare

Universitetets ansvar	Lärarens aktiva medverkan
<p>3.1.1 Nya lärare inklusive doktorander och postdoktorala forskare med undervisande uppgifter ska erbjudas en introduktion till undervisningsuppgifterna utifrån en individuell plan. I denna introduktion kan excellenta lärare, erfarna lärare eller lärare med mentorsutbildning fungera som mentorer.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt och/eller studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Excellent lärare, erfarna lärare och lärare med mentorsutbildning förväntas engagera sig i introduktionen av nya lärare, samt stödja sina kollegor i det pedagogiska arbetet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>3.1.2. Excellent lärare och andra erfarna lärare ska erbjudas mentorsutbildning och beredas möjlighet att medverka i mentorsnätverket.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p>	<p>Excellent lärare och andra erfarna lärare bör tillvarata möjligheten att utbilda sig till mentorer och medverka i mentorsnätverket.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>

3.2 Grundläggande pedagogisk utbildning

Universitetets ansvar	Lärarens aktiva medverkan
<p>3.2.1. Professorer, lektorer och adjunkter ska ha tio veckors högskolepedagogisk utbildning baserad på SUHF:s rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning eller motsvarande förvärvade och dokumenterade kunskaper. Om handledningsuppgifter ingår i tjänsten ska relevant handledarutbildning ingå.</p> <p>En nyanställd med behov av kompletterande pedagogisk utbildning ska ges möjlighet att i anställningen genomgå denna inom två år efter anställning. En plan för detta ska utformas vid anställningen.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt, studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för Personavdelningen, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, prefekt</p>	<p>Läraren bör tillsammans med studierektor eller motsvarande utforma en plan för hur den grundläggande pedagogiska utbildningen ska erhållas.</p> <p>Lärare som deltar i högskolepedagogisk utbildning ska bidra med konstruktiva förslag på hur denna kan vidareutvecklas. Lärarna förväntas också bidra konstruktivt till högskoleutbildningarnas kollegiala lärande genom att delta aktivt i övningar, diskussioner och erfarenhetsutbyten.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>3.2.2. Doktorander samt postdoktorala forskare med undervisande uppgifter ska ha fem veckors grundläggande högskolepedagogisk utbildning baserad på</p>	<p>Handledare och doktorander ska gemensamt planera in genomförandet av den grundläggande högskolepedagogiska utbildningen inom ramen för forskarutbild-</p>

<p>SUHF:s rekommendationer om mål för behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning eller motsvarande förvärvade och dokumenterade kunskaper.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt, studierektor för forskarutbildning, handledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, prefekt</p>	<p>ningen</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Doktoranden, handledare, studierektor</p>
---	--

3.3 Kontinuerlig kompetensutveckling

Universitetets ansvar	Lärarens aktiva medverkan
<p>3.3.1. Lärare ska ha rätt till återkommande högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling. En individuell utvecklingsplan ska upprättas i samråd med studierektor/pedagogiskt ledningsansvarig.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt, studierektor/pedagogisk ledare</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Läraren ska medverka till att en individuell utvecklingsplan för högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetensutveckling upprättas.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>3.3.2. Universitetsgemensam högskolepedagogisk utbildning i olika former ska ges för att möjliggöra den undervisande personalens kompetensutveckling.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Universitetsdirektören</p>	<p>Lärare ska utifrån den individuella utvecklingsplanen delta i den högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska kompetensutveckling som universitet erbjuder.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>3.3.3. Universitetet ska erbjuda områdesgemensamt stöd till att bygga upp och genomföra ämnesdidaktiska utbildningar med högskoleinriktning på fakultetsnivå, där excellenta lärare med fördel kan medverka.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Utbildningsledare, respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Excellent lärare samt lärare med ämnesdidaktisk kompetens bör engagera sig i planering och genomförande av ämnesdidaktisk fortbildning för sina kollegor.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>3.3.4. Lärare vid de olika fakulteterna ska erbjudas ämnesdidaktisk påbyggnadsutbildning med högskoleinriktning.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Lärare förväntas delta i de ämnesdidaktiska utbildningarna som anordnas inom ämnesområdet för att utveckla den egna kompetensen samt för att bidra till utbildningen med egna kunskaper och erfarenheter.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>3.3.5. Lärare bör uppmuntras och beredas möjlighet att följa med i den högskoleinriktade pedagogiska och ämnesdidaktiska utvecklingen, nationellt och internationellt, samt ges möjlighet att diskutera och sprida den i lärarkollegiet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekten, studierektor/pedagogisk ledare</p>	<p>Lärare förväntas följa den högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska utvecklingen samt dela med sig av idéer och erfarenheter inom lärarkollegiet.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>

<p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p>	
<p>3.3.6. Kompetensutveckling för lärare bör integrera studenternas perspektiv samt stödja och uppmuntra studentcentrerat lärande och aktiv studentmedverkan.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekten och/eller studierektor/pedagogisk ledare, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Lärare ska när det är relevant under planering och genomförande av undervisning involvera studenterna och uppmuntra aktiv studentmedverkan</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>

4. Undervisningsuppgiftens meritvärde

Högskolepedagogiska kunskaper, engagemang och **pedagogisk skicklighet** samt förmåga att utveckla en god undervisnings- och lärmiljö **ska ha ett uttalat meritvärde** för befattningar där pedagogisk verksamhet ingår. Universitetet ska på olika sätt stödja undervisande personal som satsar på utveckling av sin egen och andras lärarkompetens, undervisning och goda lärandemiljöer, inklusive e-lärande. Universitetet ska **tillvarata excellenta och andra pedagogiskt skickliga lärares kompetens** genom exempelvis uppdrag som pedagogiskt ansvariga, pedagogiskt sakkunniga och som pedagogiska mentorer. Universitetet ska engagera excellenta lärare vid pedagogisk planering och i ämnesdidaktiska påbyggnadsutbildningar.

4.1 Bedömning av pedagogiska meriter

Universitetets ansvar	Lärarens aktiva medverkan
<p>4.1.1. Vid sökande till anställning med pedagogiska uppgifter eller pedagogiskt ansvar ska den sökandes pedagogiska meriter redovisas, bedömas och tillmäts vikt utifrån den anställning det gäller. Minst en sakkunnig ska alltid särskilt bedöma den pedagogiska skickligheten, i enlighet med anställningsordningen. Den sakkunniga bör vara excellent lärare, ämnesdidaktiker eller pedagogiskt skicklig lärare inom ämnesområdet och ska besitta kunskaper om bedömning av pedagogisk skicklighet.</p> <p>Excellent lärare, ämnesdidaktiker och pedagogiskt sakkunniga lärare bör ges förutsättningar och uppmuntras att ta pedagogisk sakkunniguppdrag</p> <p><i>Ansvariga för genomförande:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, studierektor/pedagogisk ledare, prefekt</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p>	<p>Excellent lärare, ämnesdidaktiker och andra pedagogiskt skickliga lärare bör vara beredda att genomgå utbildning för pedagogiskt sakkunniga och ta pedagogiska sakkunniguppdrag.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>4.1.2. Universitetet ska bidra med möjlighet till utbildning av pedagogiskt sakkunniga samt ge stöd för att finna lämpliga pedagogiskt sakkunniga inför anställning.</p> <p><i>Ansvariga för genomförande:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, Universitetsdirektören</p>	

4.2 Pedagogisk meritportfölj

Universitetets ansvar	Lärarens aktiva medverkan
<p>4.2.1. Lärare ska informeras om vikten av att dokumentera sina pedagogiska erfarenheter och meriter och om former för att göra detta. Alla lärare ska erbjudas utbildning i att dokumentera pedagogiska erfarenheter och meriter inom ramen för en pedagogisk meritportfölj.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt</p>	<p>Lärare bör systematiskt och fortlöpande dokumentera sina pedagogiska erfarenheter och meriter i en pedagogisk meritportfölj.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>

Ansvarig för att skapa förutsättningar: Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling

4.3 Pedagogisk excellens

Universitetets ansvar	Lärarens aktiva medverkan
<p>4.3.1. Universitetet ska erbjuda stöd till undervisande personal som avser att ansöka om antagning till excellent lärare.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Chefen för Avdelningen för kvalitetsutveckling, chefen för Personalavdelningen</p>	<p>Excellent lärare och pedagogiskt sakkunniga bör engagera sig i stödet till undervisande personal som avser att ansöka om antagning till excellenta lärare.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>
<p>4.3.2. Universitetet ska uppmuntra och ge excellenta lärare möjlighet att sprida goda pedagogiska praktiker inom universitetet men även nationellt och internationellt.</p> <p>Universitet ska initiera och stödja nätverk för excellenta lärare för att dessa ska ha möjlighet att sprida erfarenheter, kunskap och stödja varandra samt initiera möjligheter att delta i forskning inom universitetspedagogik, gärna över ämnes- och vetenskapsområdenas gränser.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Prefekt</p> <p><i>Ansvarig för att skapa förutsättningar:</i> Respektive fakultetsnämnd/områdesnämnd, Avdelningen för kvalitetsutveckling, Universitetsdirektören</p>	<p>Excellent lärare bör så långt möjligt tillvarata möjligheterna att sprida goda pedagogiska praktiker inom universitetet men även nationellt och internationellt.</p> <p><i>Ansvarig för genomförande:</i> Läraren</p>